

Vabaühenduste Liidu arvamus täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Austatud minister

Täname Vabaühenduste Liidule eelnõu saatmise ning mõistliku aja jooksul arvamuse küsimise eest.

Oleme tutvunud eelnõuga, mille eesmärk on luua õiguslik alus Digiriigi Akadeemia toimimiseks ning võimaldada Akadeemias osalevate isikute andmete töötlemist ja sihipärast kasutamist, sealhulgas kohustuslike e-koolituste ja e-õppevarade läbimise kontrollimiseks.

Kuigi eelnõu peamine eesmärk on luua Digiriigi Akadeemia toimimiseks vajalik õiguslik raamistik ning reguleerida andmete töötlemist ja kasutamist, võib selle rakendamine mõjutada ka vabaühendusi, kes loovad avalikes huvides õppesisu, pakuvad koolitusi või tegutsevad riigi strateegiliste partneritena. Seetõttu juhime tähelepanu mõnele küsimusele, mida peame oluliseks Digiriigi Akadeemia kujundamisel ja rakendamisel. Eriti olukorras, kus platvorm on suunatud kogu elanikkonnale ja hõlmab avaliku huvi seisukohalt olulisi teemasid, peame vajalikuks arvestada kesksete koolituste teemade kujundamisel ka kodanikuühiskonna organisatsioonide teadmiste ja kogemustega.

Toetame kavandatavaid seadusemuudatusi, kuid esitame siiski mõned täpsustavad küsimused ja tähelepanekud edasiste protsesside kohta:

1. Digiriigi Akadeemia põhimäärusega kehtestatakse formaalsed ja tehnilised nõuded. Ühtsed formaalsed ja tehnilised nõuded on koolituse kvaliteedi seisukohalt mõistetavad, kuid eelnõust ei selgu, **kuidas tagatakse avalikes huvides koolitusi loovate organisatsioonide (sh vabaühenduste) toetamine**. Peame vajalikuks, et rakendamisel oleks ette nähtud tehniline ja metoodiline tugi ning nõustamine organisatsioonidele, kes panustavad avalikkusele suunatud õppevara loomisse ja selle Digiriigi Akadeemia nõuetele vastavaks kohandamisse.

2. Seletuskirjas tuuakse kesksete koolituste näidetena välja teemad nagu võrdne kohtlemine, ligipääsetavus ja elanikkonnakaitse. Samas võiks kesksete koolituste teemade hulgas kaaluda ka avatud valitsemist toetavaid koostöö- ja kaasamisoskusi ning strateegilise partnerluse ja vabaühenduste rahastamisega seotud teemasid. **Juhul, kui tulevikus planeeritavate kesksete e-koolituste teemad puudutavad otseselt ka vabakonna kaasamist või osalemist, ootame**, et sinna kaasatakse ka kodanikuühiskonna organisatsioone ning valdkondlikke ekspertorganisatsioone. Paljudes avaliku huvi seisukohalt olulistes valdkondades paikneb sisuline pädevus ja praktiline kogemus just vabaühendustes.

3. Juhime tähelepanu, et kuigi vabaühendused ei ole eelnõu peamine sihtrühm, võimaldab eelnõu neil Digiriigi Akadeemias õppevara avaldada ning seab selleks teatud tingimused. **Seetõttu võiks rakendamise käigus hinnata ka muudatuste mõju kodanikuühiskonna organisatsioonidele**, ka nende halduskoormusele, tehnilise võimekuse vajadusele ning võimalustele panustada avalikes huvides loodud õppevara kaudu.

Kokkuvõttes toetab Vabaühenduste Liit Digiriigi Akadeemiale selge õigusliku raamistiku loomist ning näeb selles võimalust parandada kvaliteetsete e-koolituste kättesaadavust. Samas peame oluliseks, et Digiriigi Akadeemia edasisel arendamisel ja rakendamisel arvestataks ka vabaühenduste rolliga õppevara loojate ja valdkondlike ekspertidena. Samuti peame vajalikuks, et rakendamise käigus kujundatavad menetlused ja tehnilised nõuded oleksid läbipaistvad, proportsionaalsed ning erineva võimekusega organisatsioonidele jõukohased.

Täname justiits- ja digiministeeriumi kaasamise eest ning oleme valmis edaspidi kaasa mõtlema, et panustada keskselt oluliste õppeteemade väljatöötamisse ning Digiriigi Akadeemia rakendamisse viisil, mis toetab sisukat koostööd avaliku sektori ja kodanikuühiskonna vahel.

Lugupidamisega

Triin Toomesaar
Vabaühenduste Liidu juhataja

Katre Koppel
katre@heakodanik.ee
+372 518 8904